

tanulmányi körülményeik szempontjából hátrányos helyzetben vannak. A művelődési központ vállalta a korrepetálási költségeket, míg a könyvtár a megszokott szolgáltatás nyújtása mellett az e célra kapott rendkívüli keretösszegeből 10—10 kötetes kis-könyvtárat vásárolt és ajándékozott számukra.

Sokat tett a könyvtár a munkások rendszeres olvasóvá neveléséért. Ma a *Lenin Kohászati Művek dolgozóinak* 32,2, a *Diósgyőri Gépgyár dolgozóinak* 38,4%-a rendszeres olvasója a könyvtárnak. A két nagyüzem szocialista brigádjainak 70%-a könyvtárlátogató. Az 1970 tavaszán elnyert magas kitüntetés, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság aranykoszorús jelvénye és díszoklevele is a diósgyőri munkás olvasómozgalom eredményességét tanúsítja.

A gondok is nagyok. Az intézmény „kinötte” magát. Raktárai túlszűfoltak, berendezése, felszerelési eszközei gyorsan avulnak. Az 1970. november 21-én Miskolcon ünnepélyesen aláírt szerződés egy új és korszerű művelődési központ és könyvtár felépítésének alapjait rakta le. A működését előreláthatólag 1974-ben megkezdő új könyvtár biztosítani tudja majd az olvasómozgalom további fejlődését.

75 éves fennállását ünnepelte a diósgyőri munkáskönyvtár és olvasómozgalom. A Bartók Béla Művelődési Központban decemberben tartott és bensőséges ünnepség keretében megnyitott „75 éves a Diósgyőri Vasas Könyvtár” c. kiállítás jól érzékeltetően szemléltette azt a hatalmas utat, amelyen végig járva nőtt és terebélyesedett hazánk egyik nagy munkáskönyvtára. A történeti visszatekintés tanulságos. A kortárs elfogultságával, de megilletődöttségével is próbáltuk felidézni a múltat. Ebbe azonban büszkeség is vegyül. A múltat tisztelő, a jövőt a mában építő diósgyőri hivatásos és társadalmi munkás könyvtárosok seregének büszkesége.

Cserháti János

A könyvtáros a művelődéspolitika egyik központi szereplője

Tanácskoztak a szakszervezeti könyvtárosok

A könyvtáros konferencia előkészítésének időszakában a szakszervezeti könyvtárosok is nagy munkában voltak. Azon kívül, hogy részt vettek a konferencia különböző előkészítő tanulmányainak összeállításában és vitájában, a SZOT megbízásából — egy időben a tanácsi közművelődési könyvtárak követelményrendszerének kidolgozásával — munkabizottság foglalkozott a szakszervezeti könyvtárak távlati fejlesztésének alapelveivel és követelményeivel s az elkészített tervezetet a szakmai és SZMT hálózatok központi könyvtárainak vezetői országos tanácskozáson vitatták meg.

Lapunk természetesen — mihelyt a SZOT titkársága határozati rangra emeli — részletesen ismerteti az irányelveket. Most csupán a tanulságos vita tendenciájának és légkörének érzékeltetésére ragadunk ki néhány gondolatot.

Elősorban azt, hogy a szakszervezeti könyvtárak jövője szempontjából rendkívül biztató volt az az egyöntetűség és határozottság, amellyel a résztvevők elfogadták a követelményrendszer tervezetét. Megállapították, hogy a szakszervezeti könyvtárügy is új fejlődési szakasz küszöbére ért, szükséges tehát irányelvekbe foglalni a tennivalókat.

Baranyai Tibor, a SZOT agitációs, propaganda és kulturális osztályának vezetője hangsúlyozta, hogy a követelményrendszer 10—15 év könyvtári szervező munkájának harci programját adja. A szervezeti követelmények természetesen a SZOT elnökségének 1966-ban hozott határozatával együtt érvényesülhetnek csupán, amely akkor összefoglalta a szakszervezeti könyvtárak tartalmi munkájának feladatait. A szakszervezeti mozgalom kimagasló szerepet szán a

könyvtáraknak és a könyvtárosoknak. A könyvtáros a művelődéspolitika egyik központi szereplője, ezért megillető helyére kell állítani. Ez a szerep nincs előzmény nélkül, hiszen a mozgalom múltjában fontos poszt volt a könyvtárosé, s a jövőben is annak kell tekinteni. Mindez azonban nemcsak a mozgalom irányítóinak szándékán, hanem a könyvtárosokon is múlik, hiszen velük szemben is nőnek a követelmények. A könyvtáros előretolt harcos, ott küzd az ideológiai front első vonalában.

A szakszervezeti könyvtárosoknak még hasznosabbá kell tenni magukat a munkásosztály harcában, s ennek sokféle módja és lehetősége van. Az utóbbi években például gyengült az erőfeszítés új olvasók megszerzésére, s ebbe nem lehet belemagyolni. A SZOT a kulturális tevékenység eddigi automatikus központi támogatása helyett na-

A Dunai Vasmű Vörösmarty Mihály szakszervezeti könyvtárát, amely a Vasmű IV. sz. munkásszállójában van elhelyezve, 1970-ben 97,5 m²-rel bővítették, így alapterülete 376,5 m²-re nőtt. (A gyermekkönyvtár 55 m²-es helyiséget kapott.) Az utóbbi két évben a Dunai Vasmű 1,5 millió forintot költött a könyvtárra (Bárányi István felvétele)

gyobb teret kíván adni a céltámogatások rendszerének. Anyagi hozzájárulását elsősorban a szükségletek és a végzett munka arányában kívánja elosztani. Arányváltozásra kerülhet sor: a nagyon szűk rétegeket érintő művelődési formák támogatása megszűnik. Erőteljesebb lesz a központi könyvtárak fejlesztése. A negyedik ötéves tervben sor kerül a Vasas, a Textiles, az Orvos-Egészségügyi és az Egri SZMT központi könyv-

tárak új épületének felépítésére, számos hírlapolvasó létesítésére. A szakszervezeti hálózatok tagkönyvtárainak pedig elsősorban a helyi erőforrásokra kell támaszkodniuk, amelyek szintén gazdagok. A pontosan megfogalmazott kívánalmak erősítik majd a szakszerű ellenőrzést, amely eddig háttérbe szorult.

A X. pártkongresszus átlásfoglalása alapján központi helyre kerül közéletünkben a munkásosztály

szolgálata, s ez a legszebb feladat. A szakszervezeti könyvtárak bizonyos funkciókülönbséggel, de múltjuk, betöltött szerepük és eredményeik alapján a többi nagy hálózatokkal egyenrangúan veszik ki részüket a dolgozók művelődésének szolgálatából — állapította meg Baranyai Tibor.

A tanácskozás céltudatos tervek alkotása mellett a munkásosztály önérzetének hangját is hallatta.

A VALÓSÁG novemberi számában jelent meg Józsa Péter gondolatébresztő tanulmánya A kulturális javak fogyasztása a fejlett társadalmakban címmel. A szerző a várnai szociológiai világkongresszuson elhangzott előadását tette közzé a folyóiratban. Írása könyvtárosok számára azért is nagyon tanulságos, mert elsősorban az olvasás társadalmi szerepével foglalkozik s elemző megállapításai után vizsgálja az izgalmas kérdést: hogyan emelkedhet a tömeg a felelőtlen olvasás szintjéről a kereső, gondolkodó, a tudatos cselekvéshez utat nyitó olvasás szintjére. A tanulmány megérdemli, hogy olvasóink különös figyelemmel olvassák.